

Wzór zachowania A w zespole uzależnienia od nikotyny

Type A behaviour in nicotine dependence syndrome

Andrzej Witusik, Tadeusz Pietras

Cel: Powikłania zdrowotne zespołu uzależnienia od nikotyny stanowią podstawowy problem opieki medycznej w Polsce. W patogenezie zespołu uczestniczą zarówno czynniki osobowościowe, jak i behawioralne. Powstaje pytanie, czy uzależnienie od nikotyny i wzór zachowania A są niezależnymi czynnikami ryzyka rozwoju chorób serca, czy też oba zespoły współwystępują ze sobą. **Material i metody:** W celu pomiaru natężenia wzoru zachowania A i jego składowych H, J, S, za pomocą Kwestionariusza Jenkin-sa i Rosenmana zbadano 82 mężczyzn i 80 kobiet uzależnionych od nikotyny. Grupę kontrolną stanowiło 80 mężczyzn i 80 kobiet, zdrowych, niepalących. **Wyniki:** W badaniach wykazano, że wartość globalnego wzoru zachowania A była większa u osób palących ($12,32 \pm 10,0$ względem $2,8 \pm 12,0$ u mężczyzn i $11,32 \pm 10,0$ względem $2,2 \pm 10,0$ u kobiet). Również natężenie czynników H, J i S było większe u osób palących w porównaniu z osobami zdrowymi. **Wnioski:** Wyniki pracy sugerują, że wzór zachowania A współwystępuje z zespołem uzależnienia od nikotyny, stanowiąc prawdopodobnie jedną ze składowych behawioralnych nikotynizmu.

Objectives: The nicotine dependence syndrome causes numerous somatic complications. Psychic factors, including mainly personality and behavior, which participate to some extent in the clinical view of the syndrome. Hence there is a Question whether such factors like- A-type behavior, as well as its components, co-exist with nicotine addiction and do the nicotine addicted people differ in this respect from the healthy ones? **Methods:** In order to answer the Question, two groups of people, the nicotine-addicted (82 man and 80 woman) and the healthy ones (so man and 80 woman), were examined. Patients with A-type behaviour and its components H, J, S were examined with the Jenkins and Rosenman's Questionnaire. In the experimental part of the examination the differences between self-image of nicotine-addicted people in comparison with the healthy ones were observed. **Results-** The intense of A type behaviour was significantly higher in nicotine dependence patients in comparison with control group ($12,32 \pm 10,0$ versus $2,8 \pm 12,0$ in men, and $11,32 \pm 10,0$ versus $2,2 \pm 10,3$ in woman). Also different results between investigated groups both in man and woman were observed regarding factors H, J, S. A-type behaviour and its three particular components also coexist with nicotine dependence syndrome. **Conclusions-** The results of the conducted research proved that some selected personality factors are parts of the clinical view of nicotine dependence syndrome.